

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

อิสลามเป็นศาสนาที่เอกองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ประทานลงมาเป็นเวลาอันยาวนาน พร้อมกับการแต่งตั้งบรรดานบีในยุคๆนั้นในการบริหารจัดการโลกหรือเป็นเคาะลีฟะฮ์บนแผ่นดินนี้ และได้วางแนวทางดับชिरและตันชिर¹ ให้บรรดานบีเชิญชวนมนุษยชาติสู่สัจธรรมที่แท้จริงพร้อมกันนั้น ยังมีการประทานคำภีร์ในการเผยแผ่สัจธรรมในยุคๆนั้นอีกด้วยและนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ถูกประทาน คำภีร์อัลกุรอานซึ่งในอัลกุรอานนั้นมีการอธิบายถึงบทบาทที่สำคัญคือการเชิญชวนให้มนุษยชาติเคารพ ภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ﴾

ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ส่งเราะฮ์สุลมาในทุกประชาชาติ (โดยบัญญัติว่า) พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอฮ์ และจงหลีกเลี่ยงหนีให้ ห่างจากพวกเจว็ด ดังนั้นในหมู่พวกเขามีผู้ที่อัลลอฮ์ทรงชี้แนะทาง ให้ และในหมู่พวกเขามีการหลงผิดคู่ควรแก่เขาฉะนั้นพวกเจ้าจง ตระเวนไปในแผ่นดินแล้วจงดูว่าบ้านปลายของผู้ปฏิเสธนั้นเป็น เช่นใด”

(อันนะฮล : 36)

Ibn Kathīr, (1999,a.4 : 570) ได้กล่าวว่า “การเชิญชวนมนุษยให้เคารพภักดี อัลลอฮ์ ﷻ และหลีกเลี่ยงหนีห่างจากเจว็ดเริ่มมีตั้งแต่มีการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในสมัยนบีนุฮ عليه السلام ที่เป็น เราะฮ์สุลคนแรกบนพื้นแผ่นดินนี้และจนถึงนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งท่านได้เชิญชวนบรรดามนุษย์และญินใน ทุกมุมโลกให้เคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ”

การเชิญชวนของบรรดานบีต้องใช้เวลาอันยาวนาน และต้องใช้ชีวิตปัญหาในการ เชิญชวนพร้อมทั้งต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบที่จะถูกสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ ในโลกอะคีเราะฮ์ ดังคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ในอัลกุรอานว่า

¹ การแจ้งข่าวดีและข่าวร้าย

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾

ความว่า “และอย่าติดตามสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แท้จริงหู ตา และหัวใจ ทุกสิ่งเหล่านั้นจะถูกสอบสวน”

(อัลอิสรออ : 36)

al-Ṭabariy, (2000,a.17 : 446) ได้กล่าวว่า “อย่าพูดในสิ่งที่ไม่มองว่าได้เห็น สิ่งที่ไม่ฟังว่าได้ยิน แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ จะเป็นผู้สอบสวนอวัยวะข้างต้นในทุกๆการกระทำ”

al-Qurṭubiy, (1964,a.10 : 259) ได้กล่าวว่า “ในวันกิยามะฮ์หัวใจได้ถูกสอบสวนถึงความคิด และความเชื่อ หูจะถูกสอบสวนถึงการฟัง ตาถูกสอบสวนถึงการมองเห็น และทุกส่วนของร่างกายจะถูกสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ ต่อหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติมาบนโลกนี้” ดังที่มีรายงานจากอับดิลลาฮฺ อิบน์ อุมร์ رضي الله عنه

((عن عبد الله بن عمر أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال كلُّكم راعٍ، وكلُّكم مسؤلٌ عن رعيته، فالأمير الذي على الناس راعٍ عليهم، وهو مسؤلٌ عنهم، والرجل راعٍ على أهل بيته، وهو مسؤلٌ عنهم، والمرأة راعية على بيت بعلها وولده...))

ความว่า จากอับดิลลาฮฺ อิบน์ อุมร์ กล่าวว่า เราะฮูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า “พวกท่านทุกคนล้วนเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและต้องถูกสอบสวนเกี่ยวกับหน้าที่ที่อยู่ภายใต้การดูแลของตน ดั่งนั้นผู้นำเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้ตาม และถูกสอบสวนเกี่ยวกับหน้าที่ของเขา ชายผู้หนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในครอบครัวของเขาและต้องถูกสอบสวนเกี่ยวกับหน้าที่ของเขา และสตรีนั้นนางมีหน้าที่รับผิดชอบในบ้านของสามีและบุตร...”

(Abū Dāwūd : 2928)²

al-Sa‘adiy, (2000:457) ได้กล่าวว่า “สำหรับบ่าวที่รู้ถึงการสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ ในคำพูด การกระทำและพฤติกรรมต่างๆย่อมมีการเตรียมคำตอบ ดั่งนั้นควรใช้อวัยวะให้ถูกต้องในการเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ และมีความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ท่านนั้นพร้อมกับละทิ้งสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงห้าม”

² อัล อิลบานีย์ กล่าวว่า เป็นอะดิษเคาะเทียฮฺ

ดังนั้นการสร้างความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ที่จะต้องได้รับการสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ ก็จะเป็นบ่อเกิดของบทบาทซึ่งเป็นเรื่องที่มุสลิมไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ถึงเขาจะอยู่ในสถานะ และสถานที่ใดก็ตาม มีรายงานจากกอบีบ์ระฮะฮ์ อัล อัสลามียะฮ์ ﷺ

((عَنْ أَبِي بَرْزَةَ الْأَسْلَمِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ، وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَ فَعَلَ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ، وَعَنْ جَسْمِهِ فِيمَ أَبْلَاهُ))

ความว่า จากกอบีบ์ระฮะฮ์ อัล อัสลามียะฮ์กล่าวไว้ว่า เราะฮ์สุลลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวไว้ว่า “ในวันกิยามะฮ์นั้นก่อนที่เท้าทั้งสองของบ่าวของแต่ละคนจะเคลื่อนไหว เขาจะถูกสอบสวนเกี่ยวกับอายุขัยของเขาว่าเขาใช้มันไปอย่างไร เกี่ยวกับความรู้ของเขาที่ได้เรียนรู้มาว่าเขานำไปก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เขาได้มาว่าได้จากที่ไหน เขาใช้จ่ายทางไหน เพื่ออะไร และจะถูกถามเกี่ยวกับร่างกายของเขาว่าเขาใช้ไปในหนทางใด”

(al-Tirmidhiy : 2417)³

al-‘Uthaimīn, (1957 : 300) ได้กล่าวว่า “การสอบสวนทุกอย่างบ่งบอกถึงความน่ากลัวของวันกิยามะฮ์ ด้วยเหตุนี้สำหรับผู้ศรัทธาต้องเกรงกลัวในวันที่ยิ่งใหญ่นั้น”

ดังนั้นการสอบสวนของอัลลอฮ์ ﷻ จะเกิดขึ้นในทุกกรณีและทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ การงาน ทรัพย์สิน ร่างกาย ความรู้ หรือแม้แต่บทบาททางสังคมก็ย่อมถูกสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ อย่างละเอียดถี่ถ้วน

บทบาทและหน้าที่ทางสังคมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องปฏิบัติคือการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดีทั้งระดับปัจเจกบุคคลจนกระทั่งระดับสังคม ซึ่งบทบาทเหล่านี้เป็นบทบาทที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้มอบหมายให้แก่มนุษย์ซึ่งเสมือนเป็นตัวแทนของพระองค์บนโลกนี้ และสำหรับมุสลิมผู้ศรัทธาที่เชื่อฟังในคำสั่งของเอกอัลลอฮ์ ﷻ จำเป็นอย่างยิ่งต้องปฏิบัติในคำสั่งดังกล่าวแม้ว่าตนเองจะมีหน้าที่โดยตรงหรือไม่ก็ตามดังคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ในอัลกุรอานว่า

﴿وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

³ อัล อัสลามียะฮ์ กล่าวไว้ว่า เป็นอะดิษเศาะเหียฮ์

ความว่า “และจงรำลึกถึงขณะที่พระเจ้าของเจ้าได้ตรัสแก่
มะลาอิกะฮฺว่า แท้จริงข้าจะให้มีผู้แทนคนหนึ่งในพิภพ มะลาอิกะฮฺ
ได้ทูลขึ้นว่าพระองค์จะทรงให้มีขึ้นในพิภพซึ่งผู้ที่บ่อนทำลายและ
ก่อการนองเลือดในพิภพกระนั้นหรือ? ทั้งๆที่พวกข้าพระองค์ให้
ความบริสุทธิ์พร้อมด้วยการสรรเสริญพระองค์และเทิดทูนความ
บริสุทธิ์ในพระองค์ พระองค์ตรัสว่า แท้จริงข้ารู้ยิ่งในสิ่งที่
พวกเจ้าไม่รู้”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 30)

Ibn Kathīr, (1999,a.8 : 216) ได้กล่าวว่า “แท้จริงข้าจะให้มีผู้แทนคนหนึ่ง คือ
ชนกลุ่มหนึ่งหรือศตวรรษหนึ่งหรืออายุคนกลุ่มหนึ่งแทนด้วยอีกกลุ่มหนึ่ง”

ชนกลุ่มหนึ่งก็จะครอบคลุมโดยตรงไม่ว่าจะเป็นครู ผู้นำศาสนา ผู้นำหมู่บ้านหรือ
แม้แต่คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดก็ตาม อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้าซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวน
ไปสู่ความดี และใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่
มิชอบ และชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ”

(อาลิอิมรอน : 104)

al-Ṭabariy, (2000,a.7 : 90) ได้กล่าวว่า “อบูญะฮ์ฟัรได้อธิบาย ความหมายคำว่า
จงให้มีขึ้นจากพวกเจ้าคือประชาชาติหนึ่ง และคำว่าเชิญชวนไปสู่ความดีคือไปสู่ศาสนาอิสลาม และ
ข้อบัญญัติต่างๆที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบัญชาไว้”

Ibn Kathīr, (1999,a.2 : 91) ได้กล่าวว่า “การเชิญชวนเป็นสิ่งที่พึงมีในประชาชาติ
นี้ถ้าไม่เช่นนั้นก็คือว่าเป็นวาญิบต่อปัจเจกบุคคล ดังที่มีรายงานจากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ؓ ”

((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ
رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيَعْبِرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ
يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَوْعَفُ الْإِيمَانِ"))

ความว่า จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ ؓ กล่าวว่า เราะฮ์ลุลุลอย ؓ กล่าว
ว่า “ใครก็ตามในหมู่พวกท่านที่เห็นความชั่วร้ายเขาจงเปลี่ยนแปลง
มันด้วยมือของเขา หากเขาไม่สามารถก็ด้วยลิ้นของเขา และหากไม่สามารถ
ก็ด้วยหัวใจของเขา และนั่นคืออีมานที่อ่อนแอที่สุด”

(Muslim : 49)

Ibn Taimiyyah, (1996 : 46) ได้กล่าวว่า “จงรู้เถิดว่า เมื่อหัวใจไม่มีความเกลียดในสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเกลียดก็เสมือนหัวใจนั้นไม่มีอิมานที่จะได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮ์ ﷻ อีกเช่นกัน” และความเกลียดต่อสิ่งที่ถูกห้ามจะส่งผลให้บุคคลนั้นเชิญชวนในสิ่งที่ดีและห้ามปรามในสิ่งที่ชั่ว ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

﴿ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾

ความว่า “และบรรดามุอิมินชาย และบรรดามุอิมินหญิงนั้น บางส่วนของพวกเขาต่างเป็นผู้ช่วยเหลืออีกบางส่วน ซึ่งพวกเขาจะช่วยให้ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบ และห้ามปรามในสิ่งที่ไม่ชอบ และพวกเขาจะดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจ่ายซะกาต และภักดีต่ออัลลอฮ์ และเราะสูลของพระองค์เช่นเหล่านี้แหละ อัลลอฮ์จะทรงเอ็นดูเมตตาแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัตเตาบะฮ์ : 71)

และนี่คือหน้าที่ของมุสลิมที่เป็นต้องปฏิบัติโดยขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน ดังนั้นคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดก็ถือว่าเป็นมุสลิมคนหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและต้องได้รับการสอบสวนจากอัลลอฮ์ ﷻ ต่อความรับผิดชอบนั้นไม่ว่าจะเป็นอิมาม เคาะฎีบ บิลาลหรือแม้แต่คณะกรรมการท่านอื่นๆก็ตาม

การที่อัลลอฮ์ ﷻ กำหนดบทบาท และหน้าที่ในอัลกุรอานและอัลฮะดีษแล้วก็ยังได้มีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 มาตรา 35 “(4)คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนสัปปุรุษปฏิบัติศาสนกิจ ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ชอบตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม (6) อำนวยความสะดวกและอบรมสั่งสอนให้สัปปุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติศาสนกิจโดยถูกต้องเคร่งครัด (12) ส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม” มาตรา 37 “(3)อิมามมีหน้าที่แนะนำให้สัปปุรุษประจำมัสยิดปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย (5) สั่งสอนและอบรมหลักธรรมทางศาสนาอิสลามแก่บรรดาสัปปุรุษประจำมัสยิด” มาตรา 38 “เคาะฎีบมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการแสดงธรรมแก่สัปปุรุษประจำมัสยิด” และมาตรา 39 “บิลาลมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามในการประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจ” ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีผล

บังคับใช้ทั่วประเทศ ทุกหมู่บ้านที่มีการก่อสร้างมัสยิดจึงจำเป็นต้องใช้พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 ในการบริหารงานมัสยิด

หน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดถือเป็นหน้าที่หนึ่งที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากบริบทหนึ่งไปอีกบริบทหนึ่ง โดยแบ่งบทบาทต่างๆตามโครงสร้างของแต่ละมัสยิดที่ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรฺญญิก และฝ่ายต่างๆ และโดยปกติทางมัสยิดก็ได้แต่งตั้งฝ่ายที่ดูแลเยาวชนไว้เพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ปัญหาเป็นลำดับต่อไป

การพัฒนาเยาวชนของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในเขตอำเภอตากใบ อาจจะมี ความแตกต่างกันและหลากหลาย แต่ปัญหาของเยาวชนจะมีความเหมือนโดยจากการสังเกตสามารถสรุปปัญหาคือ ปัญหาแรก เยาวชนไม่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติศาสนกิจ เช่น เยาวชนบางคนที่ไม่ละหมาด ปัญหาที่สองความไม่เข้าใจในหลักศรัทธาและยังมีการเข้าใจผิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การใช้ชีวิตครอบครัวตามหลักศาสนาที่ถูกต้อง ปัญหาที่สามไม่ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา เช่น การถือศีลอด การจ่ายซะกาตและอื่นๆ ปัญหาที่สี่การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขและสุดท้ายคือปัญหาที่ห้า เยาวชนไม่สามารถเป็นผู้นำได้ จากการสัมภาษณ์ผู้นำศาสนา บรอเฮง แวนาแหว, (2561) พบว่าการเป็นผู้นำของเยาวชนเป็นเรื่องที่จำเป็นและต้องได้รับความสนใจจากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเป็นอย่างมากโดยใช้มัสยิดเป็นฐานในการสร้างเยาวชน เพราะมัสยิดถือเป็นองค์ประกอบของมุสลิม Ahmad Yani, (2000 : 2) ได้กล่าวว่า “การมีมัสยิดของมุสลิมก็เปรียบเสมือนน้ำสำหรับปลา ซึ่งหากปลาไม่มีน้ำก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เฉกเช่นเดียวกับมุสลิมที่ขาดมัสยิด” และวินัย สมะฮะฮุน, (2539 : 1) ได้กล่าวว่า “มัสยิดไม่ได้มีความหมายเพียงสถานที่ปฏิบัติศาสนาเท่านั้น แต่ตามประวัติ เป็นองค์การบริหารอิสลามโดยตรงโดยพร้อมเพรียงด้วยการปฏิบัติศาสนา การปกครอง การเมือง การทูต การตัดสินคดีความและอื่นๆ”

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว สภาพปัญหาของเยาวชนและบทบาทที่คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดควรปฏิบัติจึงทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และสามารถเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างเยาวชนเป็นลำดับต่อไป

1.2 อัลกุรอาน อัลชะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 อัลกุรอาน

1.2.1.1 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับบทบาทของมนุษย์บนพื้นแผ่นดิน

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيُبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾

ความว่า “และพระองค์นั้นคือผู้ที่ทรงให้พวกเจ้าเป็นผู้สืบแทนในแผ่นดินและได้ทรงเทิดบางคนของพวกเจ้าเหนือกว่าอีกบางคนหลายชั้น เพื่อที่พระองค์จะทรงทดสอบพวกเจ้าในสิ่งที่พระองค์ทรงประทานแก่พวกเจ้า แท้จริงพระเจ้าของเจ้านั้นเป็นผู้รวดเร็วในการลงโทษและแท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเอ็นดูเมตตา”

(อัลอันอาม : 165)

Ibn Jawzīy, (2000 : 99) ได้กล่าวว่า “มีนิกอร์ราธิบายได้อธิบายความหมายของคำว่า “ผู้ที่สืบแทน” มีสามประเภท หนึ่ง ชาวญินที่ได้อาศัยบนโลกนี้ ตามทฤษฎีของอิบนุ อับบาส สองการสืบแทนด้วยชนแต่ละรุ่น ตามทฤษฎีของอิบนุ กุฎัยบะฮฺ สามคือประชาชาติของนบีมุฮัมมัด ﷺ ตามทฤษฎีของอัลซุญญาจ”

ดังนั้นการเป็นผู้สืบแทนจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนถึงแม้จะมีความแตกต่างในบุคคลที่จะมาเป็นผู้สืบแทนก็ตาม แต่การสืบแทนนั้นก็ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ซึ่งก็เป็นความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้กล่าวต่อบรรดามะลาอิกะฮฺถึงบุคคลที่จะเป็นผู้สืบแทนในเวลานั้นโดยได้รับการคัดค้านจากบรรดามะลาอิกะฮฺ

1.2.1.2 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับประวัติของเยวชนผู้ศรัทธา

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاَهُمْ هُدًى ﴾

ความว่า “เราจะเล่าเรื่องราวของพวกเขาแก่เจ้าตามความเป็นจริง แท้จริงพวกเขาเป็นชายหนุ่มที่ศรัทธาต่อพระเจ้าของพวกเขาและเราได้เพิ่มแนวทางที่ถูกต้องให้แก่พวกเขา”

(อัลกะฮฟ : 13)

al-Qurtubiy, (1964,a.10 : 364) ได้กล่าวว่า “การศรัทธาที่เกิดขึ้นของเยาวชนในถ้าโดยไม่มีกระบวนการอื่นสามารถบอกถึงความเป็นสุภาพบุรุษได้⁴”

ดังนั้นคุณลักษณะของเยาวชนในยุคของชาวถ้าที่อัลลอฮ์ ﷺ ได้กล่าวไว้ในอัลกุรอานไม่ใช่คุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับเยาวชนในยุคนี้โดยเฉพาะแต่จะเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีการศรัทธาที่มั่นคงที่พร้อมจะเผชิญหน้ากับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวเองหรือหาทางเลือกสุดท้ายด้วยการหาที่พึ่งพิงใหม่เพื่อรักษาความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ให้คงอยู่ในชีวิตตลอดไป

1.2.1.3 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับการรับอะมานะฮ์ของมนุษย์

อัลลอฮ์ ﷺ ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾

ความว่า “แท้จริงเราได้เสนอการอะมานะฮ์แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินและขุนเขาทั้งหลายแต่พวกมันปฏิเสธจะแบกรับมันและกลัวต่อมัน(คือภาระอันหนักอึ้ง)และมนุษย์ได้แบกรับมัน แท้จริงเขา (มนุษย์) เป็นผู้ธรรมงมายิ่ง”

(อัลอะฮซาบ : 72)

al-Qurtubiy, (1964,a.14 : 254) ได้กล่าวว่า “อะมานะฮ์คือข้อบังคับต่างๆที่อัลลอฮ์ ﷺ ได้ทรงบังคับให้แก่บ่าว

Ibn Kathīr, (1999,a.6 : 488) ได้กล่าวว่า “อะมานะฮ์คือการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷺ”

ดังนั้นการรับอะมานะฮ์ของมนุษย์ถือว่าเป็นภาระหน้าที่หนึ่งที่ต้องคำนึงซึ่งอะมานะฮ์นั้นจะครอบคลุมในคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷺ และจะเป็นตัวชี้วัดถึงการเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ﷺ และอะมานะฮ์นั้นจะต้องผ่านบททดสอบต่างๆที่มากมาย

1.2.2 อัลฮะดีษ

1.2.2.1 อัลฮะดีษที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ก่อนวันกิยามะฮ์

((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ: إِذَا ضُيِّعَتِ الْأَمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ, كَيْفَ إِضَاعَتُهَا يَارَسُولَ اللَّهِ؟

قَالَ: إِذَا أُسْنِدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ))

⁴ เสียดสะ ยืนหยัดและอดทน

ความว่า จากอบีฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه กล่าวว่า เราะฮ์ลุลลอฮ์ رضي الله عنه กล่าวว่า “เมื่ออะมานะฮ์ถูกเพิกเฉย ท่านจงรอคอยวันกียามะฮ์ เตะฮาบะฮ์ถามว่า อย่างไรเล่าที่อะมานะฮ์ถูกละเลยเพิกเฉย ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ตอบว่า เมื่อเรื่องหนึ่งถูกมอบหมายไปยังผู้ที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นท่านจงรอวันนั้นเถิด”

(al-Bukhāriy : 6496)

Ibn Hajar, (1957: 333) ได้วางอะดิษดังกล่าวในบทการรักษอะมานะฮ์ซึ่งจะตรงกันข้ามกับการไม่มีอะมานะฮ์

ดังนั้นการรักษอะมานะฮ์เป็นเรื่องที่สำคัญจนถึงนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้บอกถึงความหายนะจะเกิดขึ้นเมื่ออะมานะฮ์นั้นได้ถูกมอบให้บุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผลของความหายนะนั้นไม่ใช่ส่งผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้นแต่จะครอบคลุมทั้งหมดโดยเฉพาะผลที่เกิดจากผู้นำที่ไม่มีอะมานะฮ์

1.2.2.2 อัลอะดิษที่เกี่ยวกับประเภทบุคคลที่อยู่ใต้ร่มเงาของอัลลอฮ์ ﷻ

((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمْ

اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ إِمَامٌ عَادِلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ

فِي عِبَادَةِ اللَّهِ وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ فِي خَلَاءٍ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ وَرَجُلٌ قَلْبُهُ

مُعَلَّقٌ فِي الْمَسْجِدِ وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ ...))

ความว่า จากอบีฮุร็อยเราะฮ์เล่าว่านบี ﷺ กล่าวว่า “ในวันกียามะฮ์ จะมีมนุษย์ 7 กลุ่มที่อัลลอฮ์จะทรงให้ร่มเงาของพระองค์แก่พวกเขาในวันซึ่งไม่มีร่มเงาใดๆนอกจากร่มเงาของพระองค์ร่มเงาที่ทรงให้แก่บุคคล กลุ่มที่หนึ่ง คือกลุ่มของอิมามหรือผู้นำที่ทรงคุณธรรม อยู่ในหลักการมีความเที่ยงธรรม กลุ่มที่สอง คือกลุ่มเยาวชนหรือชายหนุ่มที่ตลอดชีวิตวัยหนุ่มของเขานั้นเติบโตมาในเรื่องของการทำอิบาดะฮ์ กลุ่มที่สาม คือกลุ่มของคนๆหนึ่งเมื่อเขารำลึกถึงอัลลอฮ์อยู่เพียงลำพังแล้วดวงตาของเขาก็หลั่งน้ำตาออกมา กลุ่มที่สี่ คือกลุ่มของชายที่จิตใจของเขาผูกพันอยู่กับมัสยิด กลุ่มที่ห้า คือกลุ่มของบุคคลที่รักกันเพื่ออัลลอฮ์...”

(al-Bukhāriy : 660)

al-'Uthaimīn, (1957 : 643) ได้กล่าวว่า “ในวันวันกียามะฮฺซึ่งไม่มีร่มเงาใดๆ นอกจากร่มเงาของพระองค์ ไม่มีต้นไม้ อาคาร ภูเขา เครื่องนุ่งห่มและอื่นๆ จนถึงมนุษย์ต้องเดินด้วยเท้าเปล่าในสภาพที่เปลือยกาย”

ดังนั้นกลุ่มคนที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่ล้วนแต่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในชีวิตของพวกเขา และบรรดาผู้นำก็เข้าไปในบุคคลดังกล่าวอีกด้วยซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของผู้หน้าที่ทรงธรรม และก็เป็นความยุติธรรมอย่างยิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ จะทรงตอบแทนพวกเขาด้วยการอยู่ใต้ร่มเงาของอัลลอฮ์ ﷻ

1.2.2.3 อัลฮะดีษที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของมุนาฟิก

((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ آيَةُ الْمُنَافِقِ

ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبًا، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْمِنَ سَخَانَ

ความว่า จากอบิฮุร็อยเราะฮฺจากนบิ ﷺ กล่าวว่า “เครื่องหมายของผู้กลับกลอกมี 3 ประการ คือ เมื่อพูดจาเขาจะโกหก เมื่อสัญญาเขาจะบิดพลิ้ว และเมื่อได้รับความไว้วางใจเขาจะไม่ซื่อสัตย์”

(al-Bukhāriy : 33)

al-'Uthaimīn, (1957 : 47) ได้กล่าวว่า “3ประการข้างต้นเป็นเครื่องหมายของผู้กลับกลอก เพราะพฤติกรรมนั้นจะยืนยันบนพื้นฐานการปกปิด ปกปิดสิ่งที่ธรรมเปิดเผยสิ่งสัจธรรม ปกปิดความเป็นกาฟิรและเปิดเผยความเป็นมุสลิม”

ดังนั้นการเป็นบุคคลที่กลับกลอกก็จะเกิดขึ้นกับทุกคนโดยเฉพาะผู้นำ ซึ่งผู้นำนั้นมีหน้าที่ในการสั่งสอนบรรดาสัปบุรุษผ่านคำพูด มีการสัญญาต่อผู้ที่อยู่ใต้การดูแลด้วยกิจกรรมหรืองานศาสนาต่างๆ และเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากชุมชน

1.2.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.3.1 สะสีรี วาลี, (2007 : 3) การตะวะฮฺฮฺของคณะกรรมการประจำมัสยิดในการส่งเสริมการเศาะลาฮฺ ญะมาอะฮฺ : กรณีศึกษาคณะกรรมการประจำมัสยิดในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า

“คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการตะวะฮฺฮฺอิสลามระดับสูงมากแต่สัปบุรุษมัสยิดมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการตะวะฮฺฮฺอิสลามในระดับสูง คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด สัปบุรุษมัสยิดมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการเศาะลาฮฺ ญะมาอะฮฺระดับสูงมาก คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดและสัปบุรุษมัสยิดมีความเห็นว่าการตะวะฮฺฮฺของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในอำเภอเมืองในการส่งเสริมการเศาะลาฮฺ ญะมาอะฮฺในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาสระดับสูง โดยรวมการตะวะฮฺฮฺเพื่อคอလာฮฺญะมาอะฮฺของคณะกรรมการอิสลาม

ประจําสมัยอยู่ในระดับสูงแล้ว ยกเว้นบางประเด็นที่ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ หุก่ม และแบบอย่างของท่านนบี คณะกรรมการอิสลามประจําสมัยและผู้นำทุกระดับควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเศาะลาฮฺ ญะมาอะฮฺที่หลากหลายและต่อเนื่อง โดยการจัดพิมพ์วารสารและจัดโครงการเพื่อส่งเสริมเศาะลาฮฺ ญะมาอะฮฺ”

งานวิจัยชิ้นนี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคณะกรรมการประจําสมัยในการเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆด้านโดยเฉพาะด้านที่มีผลกระทบต่อสํบรูษโดยตรงซึ่งจะส่งผลต่อการส่งเสริมกิจกรรมและการบริหารจัดการสมัยและจะส่งผลต่อการตอบรับของสํบรูษในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสมัยได้วางไว้ในภาพรวม โดยผู้วิจัยได้บทสรุปถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีของคณะกรรมการสมัยจะเป็นปัจจัยหนึ่งต่อความสำเร็จที่ทางสมัยได้วางไว้ โดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างต่อเยาวชนที่เป็นเสาหลักของชุมชน

1.2.3.2 ดร.รัชนี ภมรบุตร, (2007) บทบาทของผู้นำศาสนาอิสลาม(โต๊ะอิมาม) ในการบริหารพัฒนาชุมชนมุสลิม : กรณีศึกษามัสยิดในเขตมินบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำศาสนาอิสลาม (โต๊ะอิมาม)ในเขตมินบุรี ในการบริหารพัฒนาชุมชนมุสลิม ผลการศึกษาพบดังต่อไปนี้

1.บทบาทของผู้นำศาสนาอิสลาม(โต๊ะอิมาม) ในการบริหารพัฒนาชุมชน พบว่า “ผู้นำศาสนาอิสลามมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่มากที่สุด คือ ด้านศาสนา เรื่องการนำละหมาดวันละ 5 ครั้ง ละหมาดตะรอเวียะห์ในช่วงกลางคืนที่ถือศีลอดและการเผยแพร่คำสอนของศาสนา รองลงมาคือ ด้านการบริหารเรื่องการเรียนการสอนอัลกุรอานที่ถูกต้องและด้านการศึกษาเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกในชุมชนให้ได้รับการศึกษาทางด้านศาสนาและสามัญ” 2.ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำศาสนาอิสลาม(โต๊ะอิมาม) ในเขตมินบุรี ในการพัฒนาชุมชนมุสลิม ผลการศึกษาดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิมในกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า “ชุมชนมุสลิมมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านศาสนา เรื่องการละหมาดวันละ 5 เวลา ละหมาดวันศุกร์,ละหมาดตะรอเวียะห์ ฯลฯ การร่วมฟังบรรยายศาสนธรรมและการช่วยกันทำนุบำรุงซ่อมแซมมัสยิด รองลงมา ด้านสาธารณสุข เรื่องเข้ารับการตรวจสุขภาพ รักษาโรคที่ศูนย์สุขภาพชุมชน ด้านสังคมเรื่องการสอดส่องดูแลและรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและการร่วมกันทำบุญอะกีกอฮฺ ให้กับเด็กที่เกิดใหม่”

2.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อชุมชนมุสลิม พบว่า “ได้รับการสนับสนุนมากที่สุดในด้านสาธารณสุข เรื่อง มีเจ้าหน้าที่มาให้บริการตรวจสุขภาพและฉีดวัคซีนต่างๆแก่คนในชุมชน รองลงมาด้านสิ่งแวดล้อมเรื่องเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตเข้ามาเก็บขยะในชุมชนเป็นประจำและด้านศาสนาเรื่องกรมศาสนาให้เงินทุนอุดหนุนเป็นประจำปีเพื่อใช้ในการทำนุบำรุงมัสยิดและหน่วยงานราชการสนับสนุนเงินค่าตอบแทนแก่โต๊ะอิมาม” 2.3 ความคาดหวังของผู้นำอิสลามที่มีต่อชุมชนมุสลิมในอนาคตข้างหน้า “พบว่าอยากให้ชุมชนมีการศึกษาที่ดี, มีความรักสามัคคีและปรองดองกันในชุมชน

สำหรับปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของชุมชน คือ ด้านศาสนา การศึกษา อาชีพ ฯลฯ สำหรับเรื่องที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคตข้างหน้า คือการจัดตั้งเงินทุนเพื่อการศึกษา การพาชุมชนไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ”

งานวิจัยชิ้นนี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่ชัดเจนและเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทคือการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐพร้อมด้วยความคาดหวังของผู้นำต่อชุมชนมุสลิมในอนาคต โดยผู้วิจัยได้เห็นถึงบทบาทของผู้นำในด้านศาสนาคือการนำละหมาด ด้านการส่งเสริมการศึกษาคือการสนับสนุนสมาชิกในชุมชนให้ได้รับการศึกษา

1.2.3.3 อิบรอฮีม ตาเยะ, (2012 : 5) บทบาทด้านศาสนา การศึกษาและการบริหารของอิมามในจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า

“1.การมีบทบาทของอิมามโดยรวม บทบาทในด้านศาสนา และบทบาทในด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก และบทบาทในด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบการมีบทบาทในด้านศาสนา บทบาทในด้านการศึกษาและบทบาทในด้านการบริหารของอิมามตามตัวแปร พบว่า อายุ การศึกษาสายศาสนา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง อิมามมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการประชุมระหว่างลูกบ้านกับคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดและที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานให้กับประชาชน อิมามมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปร การศึกษาสายสามัญ อาชีพ รายได้ การปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการทำงาน ที่เกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงาน และที่เกี่ยวกับการประเมินผลในการทำงานต่างๆในชุมชน อิมามมีบทบาทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3.ปัญหาและแนวทางในการแก้ไข บทบาทในด้านศาสนาเกิดจากชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับศาสนา ไม่ปฏิบัติ ไม่เคร่งครัดในหลักการของศาสนาและขาดการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา บทบาทในด้านการศึกษาเกิดจากครอบครัวไม่ให้ความสำคัญและไม่สนใจเกี่ยวกับการศึกษาของลูกตนเองและขาดการจัดการศึกษาในชุมชนและบทบาทในด้านการบริหารเกิดจากตัวของอิมามขาดการพูดคุยกับชุมชนและในการทำงานของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่ การแบ่งฝ่ายไม่ชัดเจนและไม่ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมและการประสานงานซึ่งมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ บทบาทในด้านศาสนาทำความเข้าใจกับชุมชนให้มีจิตสำนึกและเคร่งครัดต่อศาสนาพยายามชักชวน ประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของศาสนาและจัดหาผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับศาสนามาสอนให้ความรู้กับชุมชน บทบาทในด้านการศึกษาต้องมีการพูดคุยกับผู้ปกครอง ทำความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษาของลูกของตนเองและส่งเสริมให้มัสยิดเป็นสถานที่การศึกษาในชุมชนและบทบาทในด้านการบริหาร อิมามต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและ

ต้องแบ่งหน้าที่แบ่งฝ่ายอย่างชัดเจน และปรึกษาหารือกับคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดทุกกรณีที่เกิดขึ้นเพื่อจะเป็นทางออกในการทำงานต่อไป”

งานวิจัยชิ้นนี้ได้สะท้อนถึงปัญหาของผู้ผู้นำในบทบาทที่ควรปฏิบัติและแนวทางการแก้ปัญหาซึ่งเกิดจากผู้ผู้นำ ครอบครัว สถาบันมัสยิดและการประชาสัมพันธ์ของมัสยิด โดยผู้วิจัยได้ข้อคิดถึงบทบาทหนึ่งของผู้ผู้นำคือควรมีความสัมพันธ์ที่ดีและต้องแบ่งภาระงานให้กับคณะกรรมการมัสยิดในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนโดยเฉพาะคณะกรรมการที่ต้องดูแลรับผิดชอบกลุ่มเยาวชนด้วยการส่งเสริมการศึกษาและจัดกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับเยาวชนโดยตรง

1.2.3.4 อับดุลอาซิซ เจ๊ะมามะ, (2012 : 5) ภาวะผู้นำและบทบาทของอิมามในการจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า

“1.ระดับภาวะผู้นำของอิมามด้านความรับผิดชอบ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านกระบวนการควบคุมโดยภาพรวมและหลายด้านอยู่ในระดับมาก 2.ระดับบทบาทของอิมามด้านงานวิชาการด้านงานบุคคล ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ด้านงานกิจกรรมนักเรียนและด้านงานธุรการและการเงิน โดยภาพรวมและหลายด้านอยู่ในระดับมาก 3.ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของอิมาม พบว่า อิมามที่มีอายุ วุฒิการศึกษาศาสนาและวุฒิการศึกษาสามัญต่างกันมีภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาในภาพรวมและหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนที่มีประสบการณ์ในการบริหารศูนย์ฯ (ตาดีกา) ต่างกันมีภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาในภาพรวมและหลายด้านไม่แตกต่างกันและมีขนาดของศูนย์ฯ (ตาดีกา) ต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เฉพาะด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน4.ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทของอิมาม พบว่า อิมามที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการจัดการศึกษาในภาพรวมและหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีวุฒิการศึกษาศาสนาต่างกันมีบทบาทในการจัดการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานกิจกรรมนักเรียนและด้านงานธุรการและการเงิน ส่วนด้านความสัมพันธ์ชุมชนไม่แตกต่างกันที่มีประสบการณ์ในการบริหารศูนย์ฯ (ตาดีกา) ต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านธุรการการเงินและด้านความสัมพันธ์ชุมชนและที่ปฏิบัติงานในขนาดของศูนย์ฯ (ตาดีกา) ต่างกันในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนหลายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เฉพาะด้านงานบุคคล ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน 5.แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของอิมามมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านกระบวนการควบคุม ส่วนแนวทางการพัฒนาบทบาทของอิมามมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานความสัมพันธ์ชุมชน ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานธุรการและการเงิน”

งานวิจัยชิ้นนี้สามารถเปรียบเทียบระดับของภาวะผู้นำที่มีความหลากหลายในอายุ วุฒิการศึกษาทางศาสนาและสามัญอย่างชัดเจนโดยแยกด้านงานวิชาการ งานบุคคล ความสัมพันธ์ ชุมชน งานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานธุรการและการเงิน โดยผู้วิจัยได้เห็นถึงพื้นฐานในการพัฒนา เยาวชนจะต้องยึดนบนพื้นฐานของภาวะผู้นำและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดถือเป็นส่วนหนึ่งของผู้นำ

1.2.3.5 อานูวา มะแซ, (2012) บทบาทของอิมามในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาลเมือง ตากใบ ผลการวิจัยพบว่า

“1. จากการสัมภาษณ์อิมาม เคาะฎิบ ผู้นำท้องถิ่นและสัปบุรุษ 2 คนจากจำนวน มัสยิดทั้งหมด 6 มัสยิดด้วยกันในเขตเทศบาลเมืองตากใบเกี่ยวกับบทบาทของอิมามในการพัฒนา ชุมชนด้านการเมืองการปกครองจากคำถามต่าง ๆ นั้นอยู่ในระดับดี 2. จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ บทบาทของอิมามในการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจพบว่าอิมามในเขตเทศบาลเมืองตากใบมีบทบาท ในการพัฒนาอยู่ในระดับดี 3. เกี่ยวกับบทบาทของอิมามในการพัฒนาชุมชนด้านการศึกษาพบว่า อิมามในเขตเทศบาลเมืองตากใบมีบทบาทในการพัฒนาอยู่ในระดับดีมาก 4. เกี่ยวกับบทบาทของ อิมามในการพัฒนาชุมชนด้านสังคมนั้นอยู่ในระดับดีมาก 5. สำหรับบทบาทของอิมามในการพัฒนา ด้านสาธารณสุขนั้นอยู่ในระดับดีมาก”

งานวิจัยชิ้นนี้ได้สะท้อนถึงบทบาทของผู้นำในการพัฒนาชุมชนด้านการเมืองการ ปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคมและด้านสาธารณสุข ในเขตเทศบาลเมืองตากใบซึ่ง เทศบาลเมืองตากใบนั้นอยู่ในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยผู้วิจัยได้เห็นถึงบริบทในการทำวิจัย คือบริบทการวิจัยที่เหมือนกันแต่ต่างกันระหว่างบทบาทของอิมามในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาล เมืองตากใบกับบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนเขตอำเภอตากใบ

1.2.4.6 अबดุลลอฮ์มาลิก หมดหะระ, (2012 : 5) การดูแลเยาวชนตามวิถีแห่ง ศาสนาอิสลามของผู้นำมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า

“ผู้นำมุสลิมเป็นผู้นำที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนา อิสลามมีวิธีการดูแลที่แตกต่างตามสภาพแวดล้อมและทักษะความสามารถของผู้นำมุสลิมในแต่ละ ชุมชนโดยมีแหล่งงบประมาณอยู่ 3 แหล่งด้วยกันคือ เงินบริจาค กองทุนชะกาตและงบประมาณ สนับสนุนจากองค์กรของรัฐที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการดูแลเยาวชนและปัญหาที่ทำให้ผู้นำมุสลิม ไม่สามารถดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนาอิสลามได้มี 4 ประการคือ ประการแรก ผู้นำมุสลิมขาด ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ประการที่สอง ผู้นำมุสลิมไม่ได้ตระหนักและไม่ให้ ความสำคัญในการดูแลเยาวชน ประการที่สามผู้นำมุสลิมขาดทักษะและประสบการณ์ในการดูแล เยาวชนและประการสุดท้ายผู้นำมุสลิมขาดความสัมพันธ์กับกลุ่มเยาวชน”

งานวิจัยชิ้นนี้สามารถสรุปสภาพปัญหาของผู้นำมุสลิมในการดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนาอิสลามด้วยสาเหตุ 4 ประการดังกล่าวข้างต้นอย่างกระจ่างแจ้ง โดยผู้วิจัยได้เห็นถึงสภาพปัญหาของผู้นำโดยเฉพาะคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดควรมีพื้นฐานด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ทักษะความเป็นผู้นำและความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเยาวชนจึงสามารถดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนาอิสลาม

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.3.2 เพื่อศึกษาระดับบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.3.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1.4.1 สามารถนำผลของระดับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมาวิเคราะห์พร้อมกับการพัฒนาต่อไป

1.4.2 สามารถนำผลของระดับบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดมาวิเคราะห์และศึกษาพร้อมด้วยการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.4.3 สามารถนำแนวทางการในการพัฒนาเยาวชนไปปฏิบัติใช้ในบริบทหรือเขตอำเภออื่นๆ ในจังหวัดนราธิวาส

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เพื่อให้วิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.5.1.1 บทบาทของผู้นำ

- ก. ความหมายบทบาท
- ข. ประเภทของบทบาท
- ค. บทบาทมัสยิดในสมัยนบีมุฮัมมัด ﷺ

1.5.1.2 การพัฒนาเยาวชน

- ก. ความหมาย
- ข. ความสำคัญของเยาวชน
- ค. เยาวชนยุคเริ่มต้นในอิสลาม
- ง. แนวทางในการพัฒนาเยาวชน

1.5.1.3 ความหมาย ความเป็นมาและคุณสมบัติของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

- ก. ความหมายและความเป็นมา
- ข. คุณสมบัติของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540
- ค. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยบทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการพัฒนาเยาวชนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสคือเฉพาะคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดแต่ละมัสยิดจำนวน 15 คน ซึ่งมีมัสยิดในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทั้งหมดจำนวน 36 มัสยิดในพื้นที่อำเภอตากใบ รวมประชากรทั้งหมด 540 คน

1.5.2.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างคือคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในตำบลเจ๊ะเห ตำบลเกาะสะทอน ตำบลไพรวัน ตำบลโฆษิตในจำนวนตำบลละ 38 คน ตำบลศาลาใหม่จำนวน 32 คน ตำบลนาคาจำนวน 26 คน ตำบลพร่อนจำนวน 13 คน ตำบลบางขุนทองจำนวน 7 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน

1.5.3 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดต่อบทบาทในอัลกุรอาน อัลฮะดีษและพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540

- 2) บทบาทด้านศาสนาที่ประกอบด้วย
 - 1) หลักปฏิบัติ
 - 2) หลักศรัทธา
 - 3) หลักอิศาน
- 3) บทบาทด้านการศึกษาที่ประกอบด้วย
 - 1) การส่งเสริมการศึกษาในระดับตัวบุคคล
 - 2) การส่งเสริมการศึกษาในสถาบันครอบครัว
 - 3) การส่งเสริมการศึกษาในสถาบันมัสยิด
- 4) บทบาทด้านกิจกรรมที่ประกอบด้วย
 - 1) การตักเตือน
 - 2) การตักเตือน
- 5) แนวทางในการพัฒนาเยาวชน

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1.6.1 การอ้างอิงอัลกุรอานผู้วิจัยจะใช้มาตรฐานการอ้างอิงโดยระบุชื่อสุเราะฮ์และลำดับอายะฮ์ เช่น (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 20) หมายถึง สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 20

1.6.2 การอ้างอิงอธิบายอัลกุรอานผู้วิจัยจะอ้างถึงผู้ที่อธิบายอัลกุรอาน, หนังสือเล่มที่ (ถ้ามีหลายเล่ม) และเลขหน้า เช่น (al-Qurtubiy, 2000, a.3 : 34) หมายถึง อัลกุฎอบี๊ พิมพ์ปี 2000 เล่มที่ 3 หน้า 34

1.6.2 การอ้างอิงอัลฮะดีษผู้วิจัยจะอ้างถึงผู้บันทึกฮะดีษและหมายเลขฮะดีษ เช่น (al-Bukhāriy : 1) หมายถึง บุคอรีเป็นผู้บันทึกและเป็นฮะดีษแรกส่วนฮะดีษที่มีการอ้างอิงในเชิงอรรถเป็นฮะดีษที่ไม่ได้ถูกบันทึกโดยบุคอรีและมุสลิม

1.6.3 การแปลและการอธิบายความหมายอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ มูเนาะเราะฮ์ ปี ค.ศ.1999

1.6.4 การแปลตำราหนังสือและเอกสารต่างๆที่เป็นภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทยผู้วิจัยจะแปลความหมายโดยภาพรวม และจะคงรักษาความหมายของข้อความเดิมอย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.6.5 การปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย และอาหรับ-อังกฤษ ผู้วิจัยจะใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1.6.6 การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้การอ้างอิงแบบนาม – ปี (Author – Date) โดยระบุชื่อผู้แต่งปีที่พิมพ์และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ เช่น (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126) หมายถึงหนังสือแต่งโดยพวงรัตน์ ทวีรัตน์ พิมพ์ปี 2540 หน้า 125-126

1.6.7 รูปแบบการพิมพ์งานวิจัย ผู้วิจัยใช้คู่มือการเขียนและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2557 และคู่มือการวิจัยเพื่ออิสลามศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2548

1.7 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1.7.1 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบฮานะฮฺ วะตะอาลา” หมายถึง “มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์และทรงสูงส่ง” เป็นคำที่ใช้กล่าวสรรเสริญและยกย่องอัลลอฮ์ ﴿﴾ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพระองค์

1.7.2 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “คือลัลลอฮุอะลัย ฮิ วะสลัลม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องนบีมุฮัมมัด ﴿﴾ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของท่าน

1.7.3 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อะลัยฮิสสะลาม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงประทานความความสันติแก่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องนบีอื่นที่ไม่ใช่ในบีมุฮัมมัด ﴿﴾ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของท่าน

1.7.4 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮฺ” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงโปรดปรานแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติแก่เศาะฮาบะฮฺ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.7.5 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮฺ” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงโปรดปรานแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติแก่เศาะฮาบะฮฺ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.7.6 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮุม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿﴾ ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติแก่บรรดาเศาะฮาบะฮฺ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.7.6 ﴿.....﴾ วงเล็บปีกกาใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน

1.7.7 ((.....)) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับตัวบทอัลชะดีซ

1.7.8 (.....) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิงและการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.7.9 “.....” ัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลอะดิษ ชื่อหนังสือ และคำพูดของอุละมาอ

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนด

1.8.2 คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด หมายถึง อิมาม เคาะฎิบ บิลาล และกรรมการอื่นๆ ที่สัปบุรุษประจำมัสยิดนั้นกำหนดซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบสองคนในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.8.3 มัสยิด หมายถึง สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีการละหมาดวันศุกร์เป็นปกติและเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลามในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

1.8.4 การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาเยาวชนให้เป็นมุสลิมที่ดี

1.8.5 เยาวชน หมายถึง เยาวชนที่อยู่ภายใต้การดูแลของมัสยิดหรือเป็นสัปบุรุษของมัสยิดในเขตอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

Prince of Songkla University
Pattani Campus